

Laitinen Veli-Matti

Lähettäjä: VATT Kirjaamo <kirjaamo@vatt.fi>
Lähetetty: 30. marraskuuta 2015 14:03
Vastaanottaja: *OKM-Kirjaamo
Aihe: VS: Lausunto; Nuorisolain uudistaminen -työryhmän esitys uudeksi nuorisolaiksi
Liitteet: 257_07_01_2015_lausunto.pdf

Hei,
lausuntopalvelu.fi teknisten hankaluuksien vuoksi, ohessa Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen VATT lausunto liitteenä.

Ystävällisin terveisin,
VATT Kirjaamo
Miia Lindén

Lähettäjä: Opetus- ja kulttuuriministeriö [<mailto:noreply@lausuntopalvelu.fi>]
Lähetetty: 3. marraskuuta 2015 14:08
Vastaanottaja: VATT Kirjaamo
Aihe:

Arvoisa vastaanottaja,

tämä viesti on lausuntopyyntö. Lausunnon voi antaa oheisen linkin kautta lausuntopalvelu.fi-palvelussa.

Bästa mottagare,

detta är en begäran om utlåtande. Utlåtandet kan avges via den bifogade länken utlåtande.fi.

Linkki suomenkieliseen versioon:

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=b055b1d4-6ac5-401d-9236-ce063451b0de&respondentId=0a5d5350-5837-4444-afb3-92484dcf642a>

Länk till svensk version: <https://www.lausuntopalvelu.fi/SV/Proposal/Participation?proposalId=b055b1d4-6ac5-401d-9236-ce063451b0de&respondentId=0a5d5350-5837-4444-afb3-92484dcf642a&proposalLanguage=9ff64fe9-04da-4471-9f0c-3f2016e71b4f>

Lausunto
VATT/257/07.01/2015

30.11.2015

Opetus- ja kulttuuriministeriö

PL 29
00023 Valtioneuvosto

Lausuntopyyntö Nuorisolain uudistaminen –työryhmän ehdotus uudeksi nuorisolaiksi

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen (VATT) lausuntoa Nuorisolain uudistaminen-työryhmän ehdotuksesta uudeksi nuorisolaiksi.

Työryhmän loppuraportissa uudistetaan vuoden 2006 nuorisolakia. Loppuraportti ehdottaa mm. tavoitteiden ajantasaistamista, nuorisolain alaikärajan asettamista 7 ikävuoteen, rekisteriä etsivän nuorisotyön tarpeisiin, valtionapua nuorten osaamiskeskuksille ja työpajoille sekä mahdollisuutta tehdä huumetestejä työpajoilla. Loppuraportissa esitetään myös erinäisiä uudistuksia, tarkennuksia, nimimuutoksia ja ajantasaistamisia. Itse nuorisolain tavoitteet ovat hyvin moninaisia. Niiden lähtökohtina toimivat ajatukset yhteisvastuusta, monikulttuurisuudesta, kansainvälisyydestä, terveistä elämäntavoista, ympäristöstä, elämän kunnioittamisesta sekä monialaisesta yhteistyöstä.

Valtion taloudellinen tutkimuskeskus esittää lausuntonaan seuraavaa.

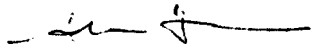
Työryhmän loppuraportti valottaa laajalti nuorten asemaa suomalaisessa yhteiskunnassa. Katvealueeseen jää vielä joitain yhteiskunnallisesti merkittäviä asioita, kuten esimerkiksi ylisukupolvisuus etenkin maahanmuuttajanuorten kohdalla sekä nuorten oppimistulosten jatkuva lasku. Yksityiskohtaisempaa käsittelyä olisi toivonut myös NEET-nuorten käsitteen kohdalla. Nyt loppuraportti sisällyttää yhteen NEET-ryhmään kovin heterogeenisen joukon nuoria. Nuorten elämäntilanteen ovat moninaisia, eikä kaikki NEET ole välttämättä pahasta. Todellisissa vaikeuksissa olevien nuorten lukumäärän hahmottaminen vaatisi NEET-nuorten osuuden yhdistämistä tilan pysyvyyteen. Ylipäätään keskustelu nuorista keskittyi loppuraportissa usein vain vaikeuksissa oleviin nuoriin. Heistä pitää toki olla huolissaan, mutta samalla on syytä muistaa valtaosan nuorista selviytyvän aikuisikään ilman suurempia ongelmia.

Työryhmän loppuraportin taloudellisia vaikutuksia koskeva osio on kovin lyhyt esittäen arvioita pelkästään ehdotuksen suorista budjettivaikutuksista. Julkistaloutta tutkivana tutkimuslaitoksena VATT toteaa lähtökohdan liian rajoitetuksi. Olennaisia taloudellisten vaikutusten tekijöitä ovat kaikki sellaiset vaikutukset, joita syntyy ehdotusten muuttaessa nuorten käyttäytymistä tai mahdollisuuksia. Lisäksi taloudellisten vaikutusten alla pitäisi pohtia ehdotusten vaihtoehtokustannuksia. Kaikkien asioiden sisällyttäminen taloudellisten vaikutusten arviointiin on lähes mahdotonta, mutta ainakin kustannuksiltaan laajimmat

kysymykset olisi syytä kattaa. Erityisesti näin toivoisi tapahtuvan työpajatoiminnan kohdalla, koska siihen osallistuvien nuorten lukumäärä on nykyisellään merkittävä. Nuorten siirtymät eri koulutusmuotojen ja työmarkkinatilojen välillä ovat yleisiä. Suuri kysymys on, miten paljon erilaisia myönteisiä siirtymiä tapahtuisi työpajatoimintaan osallistuvien nuorten keskuudessa ilman työpajatoimintaakin. Tämän selvittäminen vaatisi kunnollisen tutkimusasetelman, joka mahdollistaisi työpajatoiminnan oman vaikutuksen erottamisen muista nuorten kouluttautumisista ja työmarkkinamahdollisuuksista määrittävistä tekijöistä. Mikäli muista tekijöistä puhdistettua vaikutusta ei ilmene, maailma olisi täysin samanlainen ilman työpajatoimintaakin. Taloudellinen vaikutus olisi tällöin panostuksen verran miinusmerkkinen tai jopa enemmänkin, jos työpajatoimintaan kohdenneet varat olisi voitu suunnata tehokkaampaan toimenpiteeseen. Tällä hetkellä emme tiedä työpajatoiminnan todellista taloudellista vaikutusta ja tämän selvittämistä työryhmän olisi toivonut edistävän.

VATT suhtautuu varauksella työryhmän kaavailemiin, arkaluonteisia tietoja sisältävää rekisteriä koskeviin muutoksiin. Rekisterin kokoaminen aiheuttaa vääjäämättä tietoturvakysymyksiä. Tutkimustoiminnassa arkaluonteisten tietojen käsittely on hyvin säänneltyä ja se tapahtuu sekä lain että tutkimuseettisten ohjeistusten puitteissa. Kunnissa ja erilaisilla nuorten asioihin keskittyvillä toimijoilla asiat ovat varmaankin suurelta osin kunnossa, mutta käyttäjäjoukon kasvaessa ja arkaluonteisten tietojen lisääntyessä väärinkäytön mahdollisuus lisääntyy. Työryhmän esitykseen olisi toivonut laajempaa pohdintaa näistä asioista sekä jäsenneiltyjä ehdotuksia eri toimijoiden vastuista ja mahdollisten tietosuojarikkomusten seuraamuksista.

Loppuyhteenvedon VATT toteaa työryhmän tehneen loppuraportissaan ansiokasta työtä ja toivoo edellä esitettyjen kohtien edistävän nuorisolain uudistamista.

Anni Huhtala
ylivohtaja

Kari Hämäläinen
tutkimusjohtaja